

Økonomioppfølging

Dette notat gir en kort innføring i begreper som brukes i økonomioppfølgingen, og som du vil møte når budsjett, tertialrapporter, prosjekt/porteføljerapporter og regnskap legges frem for styret.

Budsjett og regnskap

Ofta blir disse to begrepene brukt feil. Budsjettet er planen som vi legger for året. Der legger vi inn alle aktiviteter vi planlegger å gjennomføre og hvor mye penger vi tror de forskjellige aktivitetene vil koste. Det er et mål å treffe så godt som mulig når vi budsjetterer, og det beste resultatet vi kan oppnå er at vi har brukt nøyaktig så mye som vi har planlagt. Det betyr at det må være samsvar mellom det som budsjetteres og det som er mulig og/eller sannsynlig at vi kan klare å gjennomføre.

Regnskapet er gjennomføringen av planen. Det viser hvor mye vi virkelig bruker på de planlagte aktivitetene i løpet av året.

Koder

Regnskapet til Universitetet i Oslo består av flere variabler som vi holder orden på ved hjelp av ulike tallkoder. Det kan være greit å vite om disse:

Stedkode

Hvert institutt har en egen hovedstedkode, IFIKK sin stedkode er 143300.

Prosjektkode

All virksomhet er delt opp i prosjektkoder. Basisvirksomheten ved et institutt, dvs. undervisning og forskning som er finansiert fra hovedfordelingen fra Universitetet/fakultetet (basisbevilgningen), har vanligvis prosjektkode 000000 eller 0. Noen interne satsninger har egne prosjektkoder. Alle prosjekter som har ekstern finansiering har en egen prosjektkode fra 120000 og oppover.

Tiltakskode

Budsjettet for IFIKKs basisvirksomhet blir delt opp i aktiviteter ved hjelp av tiltakskoder. For eksempel føres lønn til vitenskapelig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger på tiltakskode 890000, drift av phd-programmer på 400013 til, mens lønn til postdoktorer føres på 390000 og støtte til fagutvalgene på 805002.

Aktivitetene på prosjektene våre har etter hvert også tiltakskoder for å kunne skille mellom ulike aktiviteter på prosjektet, for eksempel workshops, lønn og stipender.

Art

Instituttets formelle budsjett føres etter art. Arten beskriver type inntekt eller kostnad. Alle arter som begynner med 3 er inntekter, arter som begynner med 4-8 er kostnader.

Når det gjelder arter skiller vi for eksempel mellom lønnsutgifter, reiser og overnatting, bøker/faglitteratur osv. uten hensyn til hvilken aktivitet de er knyttet til.

Finansieringsmodell

Finansieringsmodellen til HF brukes til å viderefordre rammen fra UiO til instituttene. Denne modellen består per i dag av følgende komponenter:

Studieplasser

Hvert institutt får tildelt et antall studieplasser på hvert fagområde. Det er ulike satser for uttelling basert på type fag.

Rekrutteringsstillinger

Med rekrutteringsstillinger mener vi stipendiat- og postdoktorstillinger. Hvert institutt får tildelt midler til lønn og drift til stipendiater og postdoktorer som får sin lønn fra basisvirksomheten.

Studiepoeng

Hvert institutt får tildelt midler på bakgrunn av antall studiepoeng studentene avlegger.

Publiseringspoeng

Instituttet får publiseringspoeng utfra hvor mye og hva de ansatte publiserer. Hvert institutt får tildelt midler på bakgrunn av antall publiseringspoeng de tre foregående år. For 2017 tildeles midler basert på gjennomsnittet av opptjente publiseringspoeng i perioden 2013-2015.

Doktorgrader

Hvert institutt får tildelt midler på bakgrunn av antall doktorgrader som ble avlagt i foregående år. Instituttet får mer midler for stipendiater som gjennomfører på normert tid.

Øremerkede midler

Det gis midler til spesielle satsinger. Småforskmidler er et eksempel på øremerkede midler. Instituttet kan ikke velge å bruke disse midlene på andre aktiviteter.

Eksternt finansierte prosjekter (EFP)

Eksternt finansierte prosjekter påvirker basisøkonomien til instituttet. Faktorene som påvirker er som følger:

Nettobidrag

Nettobidraget er inntekten instituttet får fra et eksternt finansiert prosjekt, og er summen av inntekter for frikjøp og overhead med fratrukk for egenandel. Alle eksterntfinansierte prosjekt skal gi et positivt nettobidrag til basisvirksomheten på instituttet for at ikke prosjektene skal belaste instituttets basisvirksomhet.

Overhead

Overhead er indirekte kostnader som ikke kan (eller vanskelig kan) synliggjøres som direkte kostnader i prosjektet, f.eks. administrasjon, husleie, strøm, infrastruktur etc. Overhead dekker som regel ikke disse tingene fullt ut.

Rundsum er NFRs måte å tildele midler til stillinger i prosjekter. Rundsummen er en fast sats som instituttet får per årsverk. Denne justeres årlig. Overheaden instituttet får på prosjekter finansierte av NFR er differansen mellom rundsummen og lønnskostnaden for den ansatte. Når lønnskostnadene er høye kan instituttet få en negativ overhead, og da må instituttet bidra med en egenandel som finansieres av basisbevilgningen.

Frikjøp

En ansatt som blir frikjøpt fra sin arbeidstid på basisvirksomheten for å jobbe på et eksternt finansiert prosjekt utgjør en kostnad for instituttet. Man opererer med to typer frikjøp: Internt frikjøp og eksternt frikjøp.

Internt frikjøp viser hvor stor andel av arbeidstiden sin en ansatt bruker på et prosjekt, som ikke er finansiert av den eksterne finansøren. Interne frikjøp dekkes av basisbevilgningen, og er kostnad for basisvirksomheten.

Eksternt frikjøp viser hvor mye en ansatt blir frikjøpt fra sin stilling ved instituttet (basisvirksomheten) for å jobbe på prosjektet. Den ansatte frikjøpes fra en prosentandel av hele stillingen sin (forskningstid og undervisning). Dette skal prosjektet betale for. Derfor er dette en kostnad for prosjekt og en inntekt for basis. Eksterne frikjøp skal ikke overstige 50 % av stillingen, og det er ikke mulig å frikjøpes fra kun undervisningen.

Egenandel

Betales fra basisvirksomheten til et eksterntfinansierte prosjekt. Det er to typer egenandel. Det ene er det som gjelder internt frikjøp og er nevnt ovenfor. I tillegg stiller noen ganger den eksterne finansøren betingelser for sitt tilsagn, for eksempel at institusjonen (her: UiO/HF) stiller med egenandel eller at instituttet må gå inn med eget bidrag.

Prosjektavslutninger

Ved avslutninger av eksterntfinansierte prosjekt vil det være enten et overskudd eller et underskudd. Ved overskudd vil finansør som regel inndra midler. Ved underskudd må basisvirksomheten dekke overforbruket.